

skeje řečy. Wušej togo informěrujo kapitel wó roli regionalneje rowniny w dalejkubtanju dolnoserskich rěcnych pedagogow a wobswětlijo koncept dwójo-rěcneho WITAJ-wótkubtanja a jogo rolu za wuwiše dolnoserskeje řečy a kultury.

Šesty kapitel, „**Pówołańska situacija wucabnikow a wucabnicow za serbščinu we WITAJ-institucijach a kubtarjow a kubtarjow we WITAJ-žišownjach**“, analizěrujo naratiwne interviewy, kótarež wopisuju wobraz pówołańskeje situacije serbsko-rěcnych wucabnikow a kubtarjow we WITAJ-žišownjach. W ramiku analize napřasašanych kupkow jo se identifikěrowało sedym temowych blokow: motiwy za wuzwólenje pówołańskeje drogi, kubtarja za dolnosersku rěc w konteksće kultury a serbskego póchada, pšigótowanje na pówołanje a přédne lěta

žěta w pówołanju, wuwiše a pówołańske wuwiše wucabnikow za dolnosersku rěc, žětowy wobtúk wucabnikow za dolnosersku rěc a kubtarjow w institucijach serbskego póchada a kubtarja we WITAJ-institucijach ako teke zawiny za to, až se dolnoserska rěc w tradicionelnem sedleńskem rumje zgubijo. Móžo se z togo wuchadaš, až jo how pšewježona analiza dotychměst jadnorazna, a wóna móžo twóriš zakład za dalšne slěženja a pšemyšlowanja.

Zespominanje pšewježonych pšespytowanjow a z nich zdobytych konkluzijow su zaměštnjone w slědnem wótrězku z titlom „**Konkluzije a póručenja**“. Žěto se wudopołnijo ze zapiskom literatury, zespominanim žěta w jenzělskej řečy a pšidankom.

SOL za wučerjow – přidatne materialije za wučbu (7)

Lubina Hajduk-Veljkovičowa

Rólowe hry we wučbje serbšćiny

Za nałožowanje zwučowaneje leksiki (tu na př. drasty, bydlenje) wužiwam na kóncu wuknjenskeje jednotki rady rólowe hry. Při tym njeńdže wo to, wšo prawje činić, ale wo swobodne rěčenje abo swobodne stworjenje dialoga. Zo bych wuknjacy pomoc w ruce měli, sym rólowe kartki zestajiła. Na nich je situacija wopisana a wuknjacy namakaja wjacore nastorki za prašenja abo wuprajenja. Kóždy abo kóžda dóstanje jenož jednu kartku (A abo B).

Kak z nimi džětam?

Stajnje su to so hodźace kartkowe poriki, kiž su na wobrazku spóznajomne. Dobre nazhonjenja mam z tym, zo najprjedy kartki rozdžělu (stajnje jednu temu za cytu skupinu). Zhromadnje přečitamy sej wobě kartce a wujasnju a napisam na taflu hišće njeznate wokable. Potom wuknjacy swój dialog w porikach wuwija a jón předstaja. Je-li trjeba, jim pomham, ale hłownje přewostaju jim swobodne wuwiće. Wotwisnje wot wuknjenskeho stawa so woni mjenje abo bóle na předłohi dđerža. Druhdy so tamnych wuknjacych, kiž su při postuchali, za wobsahom prašam. Abo so jednora rozmołwa na př. wo jich bydlenjskej situaciji wuwije.

Za koho so kartki hodža?

Zasadźuju rólowe hry wot wšeho spočatka, te wo bydlenju abo drastach sym w kursu A2 zasadžiła, hdžež smy so z tutej temu zaběrali. Z jara spokojacym wuslědkom. Hdyž je wuknjacy/wuknjaca stabši/stabša abo njeje jich dosć, přewozmu ja tamnu rólu a nastawa na městnje swobodny dialog, kiž potom před tamnymi hišće raz wospjetujemoj. Ale tež za wuknjenski niwow B1 bych je doporučiła, pak jako wospjetowanje, pak za aktiwizowanje rěčenja.

Jeli trjebaće rólowe kartki k dalšej temje, mi to rady napisajće: lubina.hajduk@tu-dresden.de.

Pytam bydlenje 1

Chceš w Drježdžanach studować a pytaš bydlenje abo stwu we WG. Maš mału kóčku.

twoje prašenja:

Kak daloko je na uniwersitu?

Kak dołho trjebam do centruma?

Hdže móžu koleso wotstajíc?

Štó tu hižo bydli?

Hdže móžu nakupować?

Je zastanišćo tramwajki w bliskosći?

Ma dom internetne přizamknjenje?

ważne informacije:

maš měsacnje 600 eurow za bydlenje

dóstawaš stipendij

chceš pak sam/a bydlić abo we WG

džětaš připódla (što?)

přeješ sej balkon

maš rady wopyt

Poskićuju bydlenje 1

Wobsedziš małe bydlenje w Drježdžanach. Wone je w nowym měsće. W domje bydli wjele studentow a wuměłcow. Před domom je zastanišćo tramwajki.

penjezy a dowolnosće:

Kotre dochody maće?

K tomu přińdu poplatki za tepjenje a wodu.

Kóždy dwaj tydženjej dyrbi wotnajer

schody na poschodze rjedzić.

Podruž płaći 500 eurow.

Psy tu dowolene njejsu.

Kawcija płaći 1000 eurow.

ważne informacije:

40 kwadratnych metrow

jedna stwa z małej kuchnju

pod třěchu

dom nima lift

mała třěšna terasa, kiž hlada do juha

mała komorka na schodach za wěcy

kupjel z dušu a woknom

při hłownej dróze

Pytam bydlenie 2

Dyrbiš powołanja dla přećahnyc a pytaš bydlenie. Sy rady w přirodu, džętaš pak w centrumje. W swobodnym času sportuješ.

twoje prašenja:

Kak daloko je do centruma?

Hdže je přichodny park?

Hdže môžu koleso wotstajić?

Štó tu hižo bydli?

Hdže môžu nakupować?

Je zastanišćo tramwajki w bliskosci?

Ma dom internetne přizamknjenje?

ważne informacije:

maš męsačnje 600 eurow za bydlenie

zasłužiš męsačnje ... eurow

přeješ sej bydlenie z dwęmaj stwomaj

džętaš jako ...

přeješ sej balkon abo zahrodu

Poskićuju bydlenie 2

Wobsedziš małe bydlenie w Drježdźanach. Wone je blisko łobja we wili na druhim poschodze. K domej słuša wulka zahroda. Wobydlerjo so wo zahrodu staraja.

penjezy a dowolnosće:

Kotre dochody maće?

K tomu přińdu poplatki za tepjenje a wodu.

Kawcija płaći 1400 eurow.

Kožde dwaj tydzenej dyrbi wotnajer schody na poschodze rjedzić.

Podruž płaći 700 eurow.

Domjace zwěrjata su dowolene.

Nócnny měř wot džesaćich.

Wobydlerjo so wo zahrodu staraja.

ważne informacije:

70 kwadratnych metrow

dwę stwě a wulka kuchnja

kupjel z wanju a woknom

wulka zahroda wokoło domu

mała pinca a městno na łubi

na pódlanskej dróze

Pytam šat za swjedzeń

Sy na swjedzeń přeprašena a přeješ sej nowy šat.

twoje prašenja:

Kotre modele maće?
Kotre wulkosće maće?
Njeje šat přewuski?
Kotre črije so k tomu hodža?

Kelko šat płaći?
Maće tež hinašu barbu?
Njeje šat překrótki?

ważne informacije:

maš wulkosć S/M/L...
Lubuješ rabaty.
Chceš so šat w kabinje zwoblěkać.

Móžeš 150 eurow wudać.
Twoja najlubša barba je ...

Předawam šaty

Wobsedziš butiku w Drježdžanach a předawaš swójske šaty. Maš šwalču, kiž je šije.

twoje prašenja:

Kotru wulkosć maće?
Kelko móžeće wudać?
Trjebaće k tomu hišće debjenki?

Kotru barbu lubujeće?
Chceće skerje krótki abo dołhi šat?

ważne informacije:

maš wjacore kolekcije
płaty so w regionje zhotowjeja
maš wšelake mustry: kwětki,
dypki, geometriske figury

šaty su unikaty, ale w kóždej wulkosći
wjele pátow je z bałmy
šaty płaća mjez 140 a 300 eurami

Narodniny w hosćencu A

Za tydžeń maš narodniny, a chceš je w hosćencu „Běty kón“ woswječić.

Sćěhowace sy sej předstajit/a abo sej přeješ:

- přeprošyš sej 10 přećelow
- chceš rumnosć w pincy, kiž je wot druhich hosći wotdžělena, wot 20 hodž. wotnajeć (mieten)
- chceš za podruž (Miete) maksimalnje 100 eurow dać
- chceš miksowane napoje poskićeć
- k jědži přeješ sej kubanske speciality (čehodla?)
- kubanska kapała ma wot 22 hodž. (džesaćich) hrać
- chceš tak dołho swječić, kaž so hosćom lubi

słowa/słowne skupiny:

Ja chcu ...

Přeju sej ...

Njepřinǎdže do prašenja, zo ...

Na kóždy pad dyrbi ...

Mam ... smjerć rady.

Ja bych rady ...

Mi je wažne, zo ...

Kelko to płaćić?

Sym sej to takle předstajit/a: ...

Narodniny w hosćencu B

Sy pinčnica/pinčnik w hosćencu „Běty kón“, a k tebi přinǎdže žona/muž, kiž chce swoje narodniny pola was woswječić.

Maš sćěhowace předpisy a poskitki:

- maće pódla nuznika separatu stwičku, wona płaćić 15 eurow na hodžinu
- maće w poskitku rybacy bufet, kiž chceće rady wotbyć (loswerden)
- maće swójsku kapału (grjekskich přećelow), kiž husto pola was piskaja
- zawrějeće w 24.00 hodž. (čehodla?)
- poskićeće jenož wina

słowa/słowne skupiny:

Je mi žel, ale ...

To je dobra myslička, ale ...

Pola nas je z wašnjom, zo ...

Mamy dobre nazhonjenja z ...

Snadž móžemy so dojednać, zo ...

Tu mam wosebity poskitk za was: ...

Wo wjele lěpje by było, hdyž ...